

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrto leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrto leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrto leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrto leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Propad v drugem razredu.

V drugem razredu smo torej zopet propadli! Ali lahko s ponosom gledamo tudi na ta negativni vspeh, ker je živ dokaz, da tudi v tem razredu napredujemo leto za letom. Narodna manjšina se taja in končno se bode stajala popolnoma. Toliko uže lahko denes prorokujemo, da bomo drugo leto pri enakih političnih razmerah priborili še tistih deset glasov, katerih nam je denes k parcialnej premagi primanjkovalo. Gotovo so nasprotniki napeli vse moči in dospeli so do meje, katere več prekoračiti ne morejo. Vsaj smo videli vse tiste znane legije, kako so stopale pod vodstvom starih poveljnikov v boj, ter glasovali za ustavoverno bandero! Od cesarskega svetovalca Logerja do političnega najmanjšega uradnika prišlo je vse! In kakor skoraj v spomladi, ko se povračajo iz toplega juga, tako so planili na volišče gospodje penzionisti in tisti dosluženi vojaki, ki so prej zvesto cesarju služili, ki pa so denes demonstrativno razkazovali vladi sovražno svoje politično mišljenje. Nepravilno je, da so ravno penzionisti, ti očaki iz polpreteklega časa, za ljubljanske politične razmere odločilen faktor! Ti gospodje nam sede celo leto v svojej sobi, ter imajo navadno kak laibžurnal, iz katerega srebajo politično svojo modrost. Kadar pa pridejo volitve, tedaj prikažejo se kakor kobilice v Mezopotamiji v tako množnem številu, da postane volišča nebo temno pred njimi. A potem je vsak upor brez vspeha; ti volilci iz polupreteklega časa, ti podero vse, ti pozobljejo

vse sadove, kakor pozobljejo kobilice pšenico po sirskih poljih! In če se človek zagleda v penzionirane obraze, tedaj se samo čudi, da ne nosijo zadaj še „cofa“ in da nima jo na glavi tistega historičnega trivogelnika, ki je bil v modi pred francosko revolucijo! Tako stari so uže, ali na volišče ti jo vedno prikmajo, in tedaj najraje, če je treba demonstrirati proti pravičnej vladi!

Proti jednej stvari pa moramo uže sedaj odločno protestovati! To je proti izmišljeni trditvi, da nam je vlada pri tej volitvi kaj pomagala! To se bode brez dvombe govorilo, in Nemci bodo svojo minucijozno večino gotovo olupšavali z izgovorom, da smo mi imeli vladno podporo. Ali kdor je pravičen, mora vladi priznati, da je bila v tem boji objektivna in da nij čisto nič agitirala za nas, kakor so agitirale druge vlade za Nemce. Da nij bila vlada objektivna, potem vprašamo pri ljubem Bogu, kako se je pač zgoditi moglo, da je smel tako odličen ud vlade kot je grof Rudolf Chorinsky javno kot vladen političen nasprotnik kandidirati; da je smel inspektor Rajmund Pirker javno pri jasnem solncu za vladi nasprotno kandidate od hiše do hiše glasov beračiti, da je smel finančni nadsvetnik Dimitz terorizirati narodnega vladi prijaznega kandidata, in da so se smeli vodji javnih učiteljskih in drugi uradniki demonstrativno volitve udeležiti v prosep vladi sovražnim kandidatom? To so pač jasna fakta, ki govoré za vladu! Mi smo z vladno objektivnostjo popolnem zadovoljni, a

zadovoljni pa nijsmo, da so nekateri gospodje uradniki tudi sedaj še agitirali ter potegnili s svojim delovanjem nemške kandidate iz vode! Vlada je bila objektivna; podrlo pa nas je agitiranje gospodov uradnikov, podrlo pred vsem ime c. kr. uradnika grofa Rudolfa Chorinskega!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. aprila.

Ob razsodbi državnega sodišča glede **zgoranje-avstrijskih** volitev iz veleposestva se „liberalne“ novine dunajske hudo napenjajo ter zahtevajo, naj oni trije poslanci iz državnega zbora izstopijo. Ali ker je državno sodišče samo priznalo, da je v enakih zadevah državni zbor kompetenten soditi in ker je le-ta volitev vseh treh poslancev potrdil, zato dunajski judje zaman kriče.

Vnanje države.

Jutri dné 28. t. m. odpreta se obe **italijanski** zbornici. Ko sta šli zadnjič na počitnice, nastala je zaradi Damianove interpelacije glede Tunisa ministerska kriza. Levičarji nijso mogli sestaviti novega ministerstva iz svojih mož ter je moral naposled odstopivši Cairoli zopet prevzeti svoje prejšnje mesto in vsi prejšnji ministri. Jutri bode zbornica gotovo Cairoliju izrekla svoje zaupanje.

Francosje vendar mislijo resno postopati nasproti **Tunisu**. Dne 26. t. m. je francoska oklopna ladija bombardirala in razdejala trdnjavo Tabarco na otoku istega imena ter so zasedli otok, a Tunezanje so odmarširali.

Angleška spodnja zbornica je zopet pričela svoje seje. Predvčeranjem je bilo v imeni Gladstonovem predlagalo se, naj se postavi ranjkemu Beaconsfieldu spomenik. Pri posvetovanji zemljiške postave za Irsko Irci

Listek.

Nasledniki Bogdana Hmelnickega.

Po Kostomarovu in drugih spisih napisal J. Stoklasa.
(Dalje.)

Bogdan Hmelnicki je imenoval za svojega naslednika sina, popolnoma nesposobnega mladenciča. Samo iz udanosti k njemu ter iz navade pokoravati se njegovej volji, nijso hoteli Kozaki temu protiviti se. Le ta izbor je bil nekaj novega mej Kozaki; preje so se izbirali za hetmane ljudje, ki so se preje v kakeršnej koli stvari izkazali ter tako zaslužili uvaženje. Takrat je mej kozaškimi starešinami zavzemal pisar Hmelnickijev, Vigovski; on je bil v rodu s Hmelnickim, kajti njegov brat Danilo je bil oženjen s hčerjo Hmelnickijevo. Kozaški starešine in polkovniki so nagovorili mladotnega Jurja, da se odpove hetmanstvu, dokler bode dosta star ter so izbrali za hetmana Vigovskega. Ali proti Vigovskemu se je vzdignil protivnik, poltavski polkovnik Martin Puškar,

ker je sam hotel dobiti v roke bulavo (poveljniško palico). Zatorej je on Vigovskega ogovarjal v Moskvi ter zbiral vojsko od pospolitov, obečavši jim Kozaštvo. Prijašnje vojske so nakopile mnogo bednega naroda, živečega od koščeka kruha v žganjarjah in pivovarnah bogatašev; oni so vsi skočili na noge ter se spravili pod prapor Puškarjev, v nadi, da postanejo Kozaki. Moskovska vlada je ostala neodločna, nij vedela, komu bi verovala, a mejtem pa je s svojim ponašanjem vzbudila mejstarešinami bojazen za njihova prava. Kozaki so želeli, da bi se Kozaštvo razširjalo; ono se je takrat razširjalo po Litvi; ali moskovski vojevodje so po carskem povelji zabranjevali to razširjevanje, zavračali samovoljno nazvane Kozake nazaj mej pospolite ter jih tolkli s knuto in palicami. Takrat je nastopil izbor mitropolita in carski poslanec Buturlin je razvil željo, da bi bil novi kijevski mitropolit podvržen moskovskemu patrijarhu. Vigovskemu nij bilo po volji, ko je dobil on na svoje pismo, v katerem imenuje Kozake „slobodnimi“ poda-

niki carskimi, neugoden odgovor ter nalog, da ne nazivlje Kozake slobodnimi nego „večnimi“ podaniki. Končno pa je hotela moskovska vlada pod izgovorom obrambe postaviti, razen Kijeva, po vseh mestih svoje vojevodje ter pustiti tukaj samoupravo Kozakom in meščanom, a ves ostali narod pa podvreči oblasti vojevodov in djakov (tajnikov). Vse to je razdražilo Vigovskega ter vznemirilo duhove. Protivniki moskovske oblasti so razsejali v narodu nemirne vesti, da hoče Moskva pridržati samo neznatno število Kozakov ter uvesti svojo upravo, ali ko je ta glas proizvel nemir nad neznatnimi Kozaki, kričali so pospoliti, a z njimi tudi črni Kozaki, da bode dobro, ako se uvedejo vojevodje ter bode vse enako, kajti bali so se tudi oni, da bi mogli vojevodi stare običaje odstraniti ter pognati ljudi nasilno v Moskovščino. V tem času je začel delati človek, ki je kasneje postal znamenit. Le-ta je bil nježinski protopop Filimonov. On je pisal tajno v Moskvo ter ogovarjal starešine, izražal svojo pokornost carju, svetoval v kratkem pre-

napadajo ta zakon in zahtevajo, naj se zavrže, ker nič ne izboljšuje stanja irskih najemnikov.

Dopisi.

Iz Ptuja 26. aprila. [Izv. dop.] (Sednica okrajnega odbora.) Dne 19. t. m. imel je okrajni odbor sednico na posvetovanje in pretres hranilničnih pravil, kakor je po priliki ima okrajna hranilnica graška, da se sprejmejo in brže bolje predlože dotičnej oblasti na potrditev, ter da tako naskore doženemo do kanjene blagotvorne in dobrodejne svrhe. Mahoma po prečitanej prvej trčki oglasil se je odvetnik mestne hranilnice ptujske g. dr. Bresnig hoteči spet pomamno nasprotovati, a dostojno zavrnjen po prvomestniku, ka se tu ima vesti kot okrajni zastopnik in odbornik a ne kot mestni župan in zagovornik ptujske novčarnice, vzemši klobučec odrinol je ves razburjen. Z malimi spremembami sprejeta so bila hranilnična pravila. Po rešenih še nekaterih predlogih bivših na dnevnem redu prepustil je načelnik g. Rajšp predsedništvo g. dr. Gregoriču in po priliki v naslednjem smislu pregovoril: Obče znano je in časniki donajajo, da je bil c. kr. okrajni sodnik g. L. vsled izvolitve v okrajni zastop dejan v disciplinarno preiskavo, volilci kmetje, inteligencija pa ne, bili so zvani in prašani od preiskovalca, je li kandidat morebiti pri njih bil, prigovarjal je, da mu glasove dajo, jeli kak govor govoril. . . akopram nij postave, po katerej bi tak posel vršil kak sodnijski svetovalec, nego volilne reči preiskavati je naloga politiške gospodske. Odkod je to, da se politiška državljanska prava krate okrajnemu sodniku ptujskemu a drugim ne? vsaj v Rogatci, Ormoži, Slovenj Bistrici . . . so gospodje okrajni sodniki tudi okrajni zastopniki; kje je zakon braneči sodniku sprejeti in vršiti dolžnosti take volitve? Okrajni zastop čuti se jako žaljen na svojej časti in ugledu vsled tega nezakonitega in neustavnega postopka, jaz torej kot prvomestnik te uredne korporacije, v katerej sedi 40 odbranih gospodov zastopnikov, stavljam predlog: okrajni odbor je sklenol, naj okrajni odbor popraša visoko c. kr. ministerstvo za pravosodje, od kod in vsled česa je to, da je c. kr. okrajni sodnik g. L. kakti moran bil odpovedati se okrajnemu zastopništvu? iz zakaj se mu jemljo politiške in državljanske pravice? Petorica proti jednemu glasu sprejela je nasvet g. Rajšpa.

Drugi predmet: nek nemški časnik do-

naša vest, ka je občinski odbor ptujski sklenol deželnemu odboru poslati prošnjo (uže poslana a od deželnega odbora pod klop vržena ter dana izjava, da v navajanem činu nij prestopka), naj od strani prof. Ž., ali mu prepove nadalje tako se vesti, ker prekviri probitke ptujskega mesta. G. Ž. zagovarjal je napravo okrajne hranilnice, kažoč i jedno korist za okrajane, a opozorjuoč i tudi na kako spako mestne hranilnice. Zoper okrajno hranilnico govorili so trije meščanje zbog osobnega dobičkarstva, torej pristranski, a dr. St. vsled strankarstva. Okrajno hranilnico zagovarjali so gospodje dr. Gr., dva župnika in prof. Ž., zoper prvega nij orožja, proti župnikom tudi ne mnoge, vse blato svoje črne vesti vrgel je tedaj občinski odbor mestni na blagega poštenjaka profesorja, rekši, po tem hočemo mlati, ter mu zakuriti pri deželnem odboru, da ga fundamo*), samo da nam ne bode več v naše vdebovsko gnezdo dregal. Taka npravna načela, taka mračna morala vodi mestne očeve ptujske, katerim sok in strahonja je priromanec Pisk, zagrozivši se pre, da bode dotle ščeval in dražil sedanjega prvomestnika okrajnega zastopa, dokler ne odstopi. Mestna občina podredjena kakor drugih 162 v nekem pogledu okrajnemu zastopu, drzne se prisvajati si pravico, da strahuje in spodbija sklepe okrajnega zastopa, sicer sedaj razkadil se je prazni strel po zraku kakor večkrat. Ta mestni odbor vložil je pre tudi molbo veleslavnemu c. kr. namestništvu, da ne dozvoli okrajne hranilnice, razumevaj, da je mestna še nadalje povse svobodnih rok; proti vvedenju slovenskega jezika v duhovniški ured vsled lanskega konferenčnega skončatka odločil je prositi ministerstvo, da temu ne pritrdi; kdo ve, je li ptujski občinski odbor nij tudi prosredoval zoper češko vseučilišče, zoper vvedenje ruščine v srednja učilišča na Srbskem, Bolgarskem . . ., čudili se ne bi, vsaj v Ptuj u iz raznih tujih dežel in deželic prišleci zvonec nose, a domačini dostikrat dobre pa redno premehke narave dajajo se pregostoma otlim, zvihranim in podvrnjenim nazorom zvutih tujcev voditi. — Iz teh in drugih razlogov, kamor spada tudi ta, da vse razsajanje proti okrajnej hranilnici godi se iz osobnega probitka mestno-hranilničnega odvetnika, sprejet je po večini glasov naslednji

*) Češ, da je skrajna pregreha, ako kdo svoj narod ljubi in spoštuje, ter gibljochi se na gospodarstvenih tleh trudi se mu stvarno koristiti, oziroma godeče mu krivice odvrnoti. Pis.

predlog: „deželnemu odboru vsled sklepa okrajnega odbora mahoma poleg potrebnih razjasnil poslati izjavo, v katerej okrajni odbor vlaga zavarovanje in prosoved proti vsakemu strahovanju okrajnega zastopa od strani mestnega občinskega odbora.“

Sveta dolžnost okrajnega zastopa mora biti, da si brani čast in ugled proti vsem ne naravnim in pomamnohudobnim napadom, izlasti pa kvarečim okrajne koristi, a vsemi močmi, iskrenoj srčnostjo ter vsemi zakonitimi sredstvi brani duševne in tvarne probitke okrajanov, zato pa ima častno ime okrajni zastop.

Ptuj nikakor nema vzroka delati proti temu, kar je na hasek okoličanom, ker da nij mesec dnij nikogar v mesto iz okolice, katera razve pridelkov skoro vse petice znoši tamo, hitro bi razve redkih Ptujčanov vsem meščanom odbrnil umiraček*). Zapomnite si: premožna okolica množi mestni imetek, — ne nasprotujte kot domačini po navodu nekaterih naseljencev tujcev domačinom okoličanom nego opustivši nadalje vsa črna dela mrzkega razpora sezimo si prijateljski in bratovski v poštene roke pod svetlim priznanjem vzornega gesla: vsem jednake pravice.

Iz Tržiča 22. aprila. [Izv. dop.] Spominjam se iz otročjih let, da, ako se je kdo pritožil: „kaj se norca delaš?“ se mu je odgovorilo: „Norca v Tržiči delajo, samo kape mu še manjka“. Da pa kaka usmiljena duša, posebno zdaj, ko nam je april novo zimo prinesel, ne bo milovala, sporočim vam veselo novico, da zdaj so mu pa tudi kapo dodelali. Manjkalo jej je še treh velikih krp. Pa v teku zadnjega leta, vedeli so si umni očetje tudi te tri pridobiti. Eno kupil jim je g. Ž. na „parteitagu“, drugo poslal jim je vitez Kaltenegger, ko so si ga častnega meščana izvolili, tretjo so si pa kot marljivi obrtniki sami napravili pri zadnjih občinskih volitvah. In tako je zdaj ves opravljen. (Ako se še kaj primernege najde, nabiralo in shranjevalo se mu bo pa za krono.)

Dne 20. t. m. bila je namreč volitev v občinski odbor. Mej drugimi poštenimi možmi izvoljen je pa v odbornika tudi slaboglasni P.

Dosedanjega župana, katerega so pred kratkim tako slavili, so popolnoma iz odbora

*) Okoličani sloba davši nemškutarskim štacunarjem, obrtnikom in rokodelcem mestnim nosili bodo svoje novčiče narodnim okoličanom pravičnim tvrdkam. Pis.

gnati vojevode ter tako zavladati v tem kraju. Moskovska vlada se vendar nij odvažila na take stroge mere. Mej Vigovskim in Puškarjem se je vnel mejsoboje bo. Moskovski glasnici so bili poslani k Vigovskemu in Puškarju, da ju pomire; Puškar je sam izrazil željo, da se pošljejo vojevodi, ker se je hotel tako prikupiti v Moskvi. Vigovski pa je prosil vojsko na pomoč, da umiri Puškarja, ali je nij dobil ter je tožil, da Moskva njegovega sovražnika podpira. Koncem pa je v juniji leta 1658 Vigovski sam brez podpore moskovske vojske pokončal Puškarja. Poslednji je padel v bitvi pod Poltavo. Pospoliti, ki so sočinjavali vojsko Puškarjevo, bežali so trumoma na naselitve v Ukrajino, na zemljo moskovskega gosudarstva in v Zaporozje.

Od tega časa se je začel prepirati ataman Vigovski z moskovsko vlado. Vigovski je namreč v razgovoru z glasnici moskovskimi obdolžil Moskvo, da je ona potajno podpirala proti njemu Puškarja in da iznovič vzdržujejo nemir

mej pospolitami; kričal je skupaj s svojimi polkovniki, da ne bode nikdar dopustil, da se vpeljejo vojevode ter se ravno izrazil, da je bilo pod poljskim kraljem Kazakom bolje nego sedaj. Mej tem pa je pršel v Kijev mesto Buturlina drugi vojvoda, Vasilij Borisovič Šeremetev, človek sumljiv, ki je videl v vsakej stvari izdajstvo; on je začel zapirati v tamnice Kozake in kijevske meščane. To je bil novi povod nemiru. Poljaki, uvidivši, da mej Kozaki nij vse složno, poslali so k Vigovskemu okretnege pana Benevskega, ki je z vsemi sredstvi naorožal Kozake proti Moskvi, ter jim ponujal tudi mnogo denarja, če se hočejo zediniti s Poljsko. Njemu je pomagal neki takrat v Ukrajini živeči človek, ki je zadobil tudi velik upliv na atamana Vigovskega in na starešine. — Juri Nemirič. On je bil član stare ruske familije ter prav dobro naobražen. V mladosti svojej je napisal neko delo in vsled tega so ga obdolžili arijanstva, zatorej je pobegnul iz zemlje ter deset let živel v Holandiji.

Vrnivši se v domovino za časa bune atamana Hmelnickega pristopil je h Kozakom, sprijateljil se z Bogdanom, a zdaj, po smrti njegovej, začel rokovoditi Vigorskega. V Holandiji se je navzel Nemirič tamošnjih republikanskih pojmov, sestavil si ideal federativne sveze republik ter hotel vse to obrniti in upotrebiti v svojej domovini. Pod njegovim uplivom sestavila se je osnova pod Vigovskim in starešinami o zedinjenju Ukrajine s Poljsko na federativnej podlogi, pridržavši za Ukrajino prava vlastite uprave. K temu koraku so ga prisilili tedanji odnašaji mej Poljsko in moskovskim gosudarstvom.

Vprašanje o zedinjenji Poljske z Moskvo je ostalo še nerešeno. Vendar sta mislili obe stranki zediniti se. Meseca julija l. 1658 se je sklical v Poljskej zbor z odražno namero učvrstiti društveno zvezo z moskovskim narodom. Kralj, sklicevaje poslanike državne na ta zbor, je napisal o svojem času v pozivu, da jih čaka važno vprašanje: zaključiti večni

izpustili, češ, da je tujec, akoravno posestnik tukaj — „žakljarka pa ne“. —

„In spet se oglasi jih sto
Le ta nam županil ne bo.“

No si bode kdo po svetu mislil, ki Tržiških okoliščin ne pozna in je bral dopise zoper župana, so se vendar enkrat spametovali, da bodo tega „pašo“ odstavili in saj zdaj, ko so se pri zadnjem številjenji take Slovence pokazali, narodnega župana volili. Pa motiš se! Mej vsemi odborniki nij ga jednega narodnega. Pa to naj bi še bilo, saj so vsi razen jednega saj občespoštovani možje, ali govori se še celo, da ravno tujca P., ki nema drugih zaslug za Tržič, kakor da stanuje tukaj, in da nekoliko pomilovanja vrednih mož za nos vodi, da tega si hočejo za župana izvoliti. Znana je zabavljica: „Tržičan — težko bo zveličan.“ Le P. si župana izvolite in na laž bo postavljeno to grdo prorokovanje, potem:

„Tržičan — gotovo bo zveličan.“

Skoraj neverjetno in kakor sanje zdi se mi misliti tega človeka kot župana! Pa ko bi tudi ne bil, čemu ga je treba v odboru?

Ko bi bili pa vendar tako zaslepljeni, da bi ga volili, potem zanje nij več besede, kakor za jetičnega zdravila ne, ampak njemu samemu bi rekel s Hildebertom v Jurčičevem Tugomeru:

„Pokaži jeklo nemškega moža,
Vojaka trdega, ki mu neznana
Brezumna milost je. — — —

Res kaj takega bi jim privoščil, ko bi to le volilce njegove zadelo, a kaj ker tistih, ki so njega volili, ne bo bolelo, ampak le reveža, siromaka. — Zdramite se vendar, ne zaupajte vsega tujcem in tistim, ki vam jih priporočajo, to niso vaši prijatelji, saj vendar spredite, kaj so vam koristili! Vse je v njih rokah, polnijo sami sebi žepe, vas pa potiskajo v vedno večjo revščino.

Otresite se tujega jarma, saj imate dosti poštenih domačih mož, katerim smete zaupati, katerim je vaš blagor v resnici mar.

Ne dajte se voditi kakor slepci, saj imate menda še vendar nekaj razuma in zdrave pameti. Če boste tako ravnali, bode moralo poštenega človeka sram biti povedati, da je iz Tržiča doma. — Ne dajte se vsakemu tujcu in pa nekaterim od tujcev zapeljanim domačim sramotiti pred svetom!

Nikar ne verjemite njih sladkim besedam, saj govore le za svoj dobiček. V pričo se vam res prilizujejo, kadar so pa sami mej soboj se mir, društvo in zvezo nerazdruživega edinstva mej Poljaki in Moskoviti „dvema sosednima narodoma, izlažečima od enega izvora slavjanske krvi a malo različnima po veri, jeziku in pravu.“ V očigled tako velikega podvzetja čakala je Ukrajino velika zadača, tako je bila za njo bližnja bodočnost zediniti se s Poljsko, a pred vsem je kazalo, da se poprej zedini Poljska z moskovskim gosudarstvom in sicer na podlagi prave enakopravnosti, in še le po tem, ko bi se Poljska zedinila z moskovskim gosudarstvom imela bi stopiti Ukrajina v to zvezo kot posebno državno telo. Vigovski je tajno privolil, da se skličejo kraljevski poslanci, ki bi imeli priti v Ukrajino na razgovore; ali poprej nego so oni prišli, začel je Vigovski uže v avgustu neprijateljstva z moskovskimi ljudmi. On je poslal svojega brata Danila, da izžene Šeremeteva iz Kijeva. Podvzetje se je izlovalo; Kozaki so bili odbiti. Šeremetev je začel preganjati krive in sumnjive.

(Dalje prih.)

vam pa posmehujejo, da ste tako priprosti, (naj ne rabim družega izraza) da sprejemljete vse kot čisto zlato in golo resnico, kar od njih slišite. — Nikar ne bodite tako kratkovidni! kaj mislite, da bo res kdo iz tujega v ta kot prišel po kaj družega kakor po svoj dobiček. Komu izmed njih je mar vaš blagor! Saj ste vendar prepričani sami, koliko so vam koristili. Imeniten bil je nekdanj Tržič, blagostanje in bogastvo bilo je tukaj doma. Pa takrat gospodarili so domači poštene možje, ki so daleč po svetu spoštovane uživali, pa so ga tudi zaslužili.

Kako je pa sedaj? Ko bi stari možje iz grobov vstali, za glavo bi se prijeli, svojega rojstnega kraja bi več ne poznali in po pravici zdihnili s starim Kranjcem: „Kam prišli so stari časi!“ Pa kako je vendar to, saj imate zdaj fabrike, rudnik, obrtniško društvo, kar včasih nij bilo?

Res imate fabrike, pa jih tujci vodijo, imate rudnik živega srebra, pa je v rokah tujcev, imate tudi obrtniško društvo, pa je društvo, če ne samih tujcev, saj samih odpadnikov in nasprotnikov.

Res da imate pri vsem tem pičel zaslužek, pa poglavitni dobiček gre ves iz domačega kraja in število beračev se tako množi, da jeden drugemu vrata podajajo, koliko je pa še takih, ki doma strdajo, pa se prositi sramujejo. Vsi tujci, katerim se zdaj toliko uklanjate, ko si napolnijo žepe, ali zaslužek poneha in lepe gozde posekajo, boste videli, koliko se bodo menili za vas, pobrali bodo kopita, pustili vam gole opustošene skale in šli boste (najprej Dolinci) s trebihom za kruhom. Zatorej le zaupajte vašim „dobrim prijateljem“, ki vas znajo tako lepo za nos voditi, le k njim v šolo hodite, boste videli, kam vas bodo pripeljali! Smijali se vam bodo v pest in vam „neumnim Kranjcem“ osle kazali, zato ker ste jih tako lepo opitali. Kako dolgo boste še trpeli da:

„Le tujcem sreče svit se v Kranji žari,
Ošabno nosijo ti po konci glave!“

Zdramite se vendar enkrat! „Svoji k svojim!“ naj bode vaše geslo, ako nečete še na dalje vsemu poštemu svetu služiti v posmeh in zasramovanje.

Domače stvari.

— (Pol narodne zmage v I. razredu.) Pri mestnih volitvah ljubljanskih smo v prvem razredu narodnjaki včeraj **zmagali** na polovico. Izmed dveh postavljenih kandidatov je namreč voljen jeden naših g. Fortuna, a jeden protivnih g. Gariboldi. Dobili so namreč: Fortuna 114, Gariboldi 114, dr. Moše 112 in dr. Pfefferer 113 glasov. Narodna zmaga bi bila prav lahko popolna, ko bi se ne bili spet nekateri narodni volilci odtegnili z nesrečnim češ: „saj ne zmagamo, če prav jaz grem ali ne!“ Pa veselimo se tega rezultata! Prodrta je druga trdnjava in na spopolnino smo jo sovražniku vzeli po trdem dolgoletnem boji! Ta rezultat, kakor tudi oni v II. razredu, kjer smo le za pet glasov zaostali, nam je porok, da drugo leto je Ljubljana brez vse dvombe naša! Kajti tudi v I. razredu smo od lani do letos za 21 glasov napredovali! Slava vsem volilcem, ki so glasovali za naše domače kandidate!

— (Gospod Dragotin Deschmann) ljubi časi kak teatraličen prizor, v katerem nastopi on sam „als Gott der Rache“. Veliko se pripoveduje, koliko se je mož trudil pri

uradnikih deželnih, da bi ne prišli volit ter raje doma ostali. Ali značajni narodnjaki prišli so vsi k volitvi in gospod Dragotin Deschmann gledal je „mit gramdurchfurchtem Gesichte,“ kako so mimo njega korakali v volilno sobo. Ni jeden nij bil izostal. Ko pa je gospod Dragotin Deschmann opazil mej njimi tudi jednega, pri katerem je menil, da ima nekaj upliva na njega, zaječal je kakor Cezar nekdanj, ko ga je Brutus zabodel: „auch der ist es.“ Popoldne pak je viharju enak pripihal v uradnico, in vstopivši se pred nesrečnika, zagrmel so strašne te besede iz gospod Deschmannovega grla: „Ich danke ihnen; aber ich werde mir das merken!“ In pri zadnjih besedah vzdignil je gospod Dragotin Deschmann svojo desnico, takisto patetično, kot jo vzdiguje mej svojimi govori v deželnem zboru! Bog zna, kake pojme ima liberalni naš gospod Deschmann o prostosti volitve?

— (Oberst Ditl.) V Ljubljani živi penzionirani oberst Ditl. Ta je letos pri volitvi v mestni zastop prevzel komando čez vojaške penzioniste, ter naskočil žnjimi slavnoznani ljubljanski „rotovž“. Uže nekaj dni pred volitvijo izdal je gospod oberst svoj „wahlbefehl“, in žnjim navžigal svojo trupo, da naj pride v polnem številu k slavnemu boju. No pa to je gospoda obersta Ditl'a privatna stvar; če ga kratkocasi agitiranje, in če uže tudi na volilnem bojišči hoče igrati polkovnika, slobodno mu! Naj si sam pred svojo vestjo opraviči indirektno rovanje proti sedanjaj vladl Njega Veličanstva! Ali pripoveduje se, da je gospod oberstov „wahlbefehl“ raznašal od hiše do hiše aktiven vojak, in sicer ordonanec od tukajšnjega „platzcommanda“. Mi tega ne verujemo, pozvedeli pa bomo stvar bolj natanjko, in če se obistini, potem bomo morali pri slavnem „platzcommandu“ uže poprositi za nekoliko pojasnila. Če se bomo pa prepričali, da ta govorica nij resnična, potem hočemo denašnje svojo notico takoj preklicati.

— (G. Pressnitz,) nečak g. Janeschitza in bivši kasir kranjske hranilnice, je te dni na višjo deželno sodnijo v Gradci pritožil se, ker je v preiskovalnem zaporu. (!)

— (G. Janeschitz,) vodja kranjske hranilnice, je tudi letos strastno agitiral v II. razredu za nemškutarske kandidate. To se ima konstatirati.

— (Národna čitalnica v Šent Vidu) nad Ljubljano priredi v nedeljo 1. maja veselico s sledečim programom: 1. Tombola s primernimi dobitki. 2. Venček slovenskih národnih pesnij v samospevih, sestavnem in raztavnem soglasji. 3. Veseloigra: „Garibaldi“. Po igri prosta zabava. Začetek ob 6. uri zvečer. K tej veselici uljudno vabi odbor.

— (Ljubljanska ljudska kuhinja) bode v nedeljo dné 8. maja v starega strelišča spodnjih prostorih brezplačno pogostila 500 mestnih siromakov. Obed traje od 11.—1. ure. Karte za brezplačno pogostilo se bodo siromakom dajale ravno tam dva dni prej, t. j. v petek in soboto, dné 6. in 7. maja.

— (Národna čitalnica) v Rudolfovem priredi na čast Nj. c. kr. visokosti cesarjeviča Rudolfa in princezinje Štefanije o priliki njijne poroke vtorek 10. maja t. l. svečanost z nagovorom, petjem in sijajnim plesom. Ustopnina od osebe 50 kr. — Od rodbine 1 gld. Začetek ob 8. uri zvečer. Čisti dohodek je namenjen revnej šolske mladini.

— (Ljudsko štetje v sodnijskem okraji Kranjska gora.) Okraj ima šest

občin in sicer se je v njih pri ljudskem številjenji dosegel tale uspeh: 1. Občina Jesenice (sestoječa iz krajev Planina, Jesenice, Hrušica, Plavž in Sava): Število hiš 253 (proti 239 v l. 1869, torej prirastek 14), število duš: 702 moška in 776 ženskih, vkupe 1478 (proti 1487 v l. 1869, torej menj 9); — 2. Občina Koroška bela (knjej spadajo vasi: Potoke, Javornik, Javorski rovt in Koroška bela): 163 hiš, proti 173 v l. 1869, torej 10 menj, 450 moških in 526 ženskih, vkupe 976 (proti 931 v l. 1869, torej prirastek 45); — 3. Občina Kranjska gora (s pripadajočimi vasi Log, Srednji vrh, Rute, Podkore in Kranjska gora): 249 hiš (proti 236 v l. 1869, prirastek 13), 788 moških in 790 ženskih, vkupe 1578 (proti 1665 v l. 1869, torej menj 87); — 4. Občina Dovje (z vasi Dovje in Mojstrana): 155 hiš (proti 145 v l. 1869, prirastek 10), 545 moških in 565 ženskih, vkupe 1110 (proti 1130 v l. 1869, torej menj 20); — 5. Občina Radeče (obstoječa samo iz Radeč): 113 hiš (proti 104 v l. 1869, prirastek 9), 380 moških in 411 ženskih, vkupe 791 (proti 730 v l. 1869, prirastek 61); — 6. Občina Bela peč (z vasi Ahlete, Zagrad, Koprivnik in Bela peč): 102 hiši (proti 92 v l. 1869, prirastek 10) 341 moških in 341 ženskih, vkupe 682 (proti 777 v l. 1869, torej menj 95). — Ves sodnijski okraj Kranjska gora ima dakle sedaj 1035 hiš, 3206 moških, 3409 ženskih, vkupe 6615 duš (v l. 1869 je bilo 989 hiš, 3322 moških in 3398 ženskih, vkupe 6720 duš). Hiš se je v tem okraju v zadnjih 11 letih prirazidalo 46, a ljudij je za 105 duš menj. V obzir se ima pri tem jemati, da se je baš leta 1869 zidala gorenjska železnica, ki je mnogo tujcev privabila v deželo. Zatorej je samo število moških prividno za 116 duš manjše, dočim so se ženske pomnožile za 11 duš.

Razne vesti.

* (Kosarna pogorela) je v Varaždinu na Hrvatskem dne 19. t. m. Od kavalerijskega eskadrona, ki je notri stanoval, je v ognju poginilo 76 konj.

* (Trideset ljudij utonilo) je dne 22. t. m., ko so se blizu Halicsa v Galiciji vozili čez reko Dnjester. Čoln se je zadel ob steber nekega mostu, katerega je voda raztrgala, ter se je prevrnil.

* (Admiralu Tegetthoffu) bode njega rodno mesto Maribor postavilo primeren spomenik. Vihl ga bode dunajski tovarnar Karel Turbein. Stal bode spomenik 21.000 gld. Poleg dogovora se ima do dne 20. julija 1883 dogotoviti in mestu Mariboru izročiti.

* (Stolp podrl) se je na veliki petek v Chestru na Angleškem pri tamošnji stolnej cerkvi. Visok je bil 150 čevljev. Izmed osmih velicij zvonov jih je o tej nepriliki pet ubilo se. Na srečo nij poškodovan nobeden človek niti ne sama cerkev.

* (Vplivnega moža beseda lahko v marsikaj pomore.) Svoj čas je bilo po listih mnogo pisanja o nameravani poroki princa Pavla Mecklenburg-Schwerinskega in njega sestričine princeske Marije pl. Windischgrätz. Bila sta uže zaročena, toda poročiti se nijsta mogla — ona je katoličanka on pak protestant — dokler papež ne bi dal dovoljenja. Na vse prošnje je iz Rima prihajal neugoden odgovor in zaročitev se je morala smatrati za razrešeno. Toda, kar se nij velikemu vojevodi in njega odposlancem posrečilo, dosegel je baje knez Bismark, ki je v razpravah z rimsko stolico papeževu omenil, da bi dobro bilo, če se ta stvar uredi. Papež je željo kanclerjevo izpolnil in v kratkem bodeta mlada plemenitnika praznovala težko pričakovani dan svoje poroke.

* (Slon „Bosco“) je kazal do pred nedavnim svoje „umetelnosti“ v vili „Colona“

v Berlinu. Žival je bila v ograjenem prostoru na vrtu in je časih pomolila svoj rilec skozi ograjo. Dva dečaka pa sta jela velika dražiti, da je pobesnil, zaklenene duri odpahnil in jo za njima mahnil. Hudo bi se bilo begočima malopridnežema godilo, da nij ob vrtu neka ženska slučajno prodajala pomorance. Prijetni njih vonj je slona obustavil na hip, in opustivši progajanje zlih dečakov, obrnil se je k vrbasu, in jel pokušati slatno južno vočje. Prišedšemu varuhu se je dal brez ustavljanja zopet odvesti na sebi odmenjeno mesto v vrtu, kajti srd ga je bila povsem minila.

Tržne cene

v Ljubljani 27. aprila t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 26 kr. — rež 6 gld. 18 kr.; — ječmen 4 gld. 71 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gld. 34 kr.; — pros 5 gld. 03 kr.; — koruza 5 gld. 60 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 21 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 95 kr.; mast — gld. 78 kr.; — špeh frišen — gld. 66 kr.; špeh povojen — gld. 70 kr.; — jajce po 1²/₃ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 56 kr.; — teletnine 44 kr.; — svinjsko meso 54 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 85 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. — kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 27. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	77 gld. 35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	20
Zlata renta	93	95
1860 drž. posojilo	132	—
Akcije narodne banke	828	—
Kreditne akcije	328	90
London	117	75
Srebro	—	—
Napol.	9	31 ¹ / ₂
C. kr. cekini	5	55
Državne marke	57	50

Proda se

prav v ceno zaradi pomanjkanja prostora **popolna oprava** iz trdega lesa za **špecerijsko štacuno**. — Natančneje se izve v administraciji „Slovenskega Naroda“.

Umetne

(640—36)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celuloidu** brez bolečin. — **Plombira z zlatom** itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin

s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Vrtarski deček,

kateri je uže na vrtéh delal in ki je okolo 18 let star, se s 1. junijem pod ugodnimi pogoji sprejme. Pisma in ponudbe naj se oddajo do 15. maja t. l. opravištvu „Slovenskega Naroda“.

Tuji.

26. aprila:

Evropa: Fortis A. iz Zadra. — Koren iz Plavž. Pri slova: Emsman, Weislein iz Trsta. — Dolenc, Schmiedl z Dunaja. — Vračko iz Maribora. — Widmayer iz Sturgarta. — Maver iz Lusino. — Rabič iz Gorice. — Hribiški iz Grada. — Pri valici: Hrehbiel iz Trsta. — Arlt, Eckstein, Wiener, Gladitsch, Mebus, Spitzer J., Spitzer B. z Dunaja. — Hirsch iz Pariza.

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnosti in hite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr., pravega prodaja samo (72—24) lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczyja na mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci

in nepresežno zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdelo sapo, napihnenje, kislo podiranje, ščipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, drve, zoper bolezni na vranici, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar C. Brady, Kremsier, Moravsko. Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane 35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajski cesti; lekarna Josip Svoboda, na Preširnem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Mich. Guglielmo. Celje: lekar J. Kupferschmied; Kranj: lekar Drag. Šavnik; Kamnik: lekar Josip Močnik.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posuemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisneno besedo: Echte Maria-zeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljenost **varstveno znamenje** in zavoj mora biti zapečaten z našim **varstvenim znamenjem**. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nimaajo teh znakov istinitosti, naj se zavrzajo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučaj takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (362—37)

Wilhelmov

stari, izkušeni, pravi, obči

zdravilni in vodni prilep (plašter)

zoper

glavobol, rane, opekline in ozeblino.

Ta prilep je privilegiran od Nj. rimsk. kat. veličanstva. Moč in učinek tega prilepa je posebno ugoden pri globokih in raztrganih ranah vsled uboda ali udara, pri hudih ulesih, neodpravljenih bezgavkah, pri skelečnih izpustkih, pri črvu, vnetih in oguljenih prsih, speklinah, kurjih očesih, otiskah, zmrznjenih udih, pri toku iz trganja in enakih bolečinah.

Ta prilep pravi ima samo

lekarna **Fran Wilhelma** v Neuenkirchenu pri Dunaji.

Jedna škatljica stane 40 kr. a. v. Menj, nego dve škatljici se ne pošiljati in staneti s kolekom in pošiljati 1 gld. a. v.

Imajo pa tudi:

V Ljubljani: **Peter Lassnik.**

V Gradcu J. Purgleitner, lekar; Wend. Trnkoczy, lekar. V Zagrebu Sigm. Mitlbach. (21—7)